

Cultuurraad Capelle aan den IJssel: visie op Cultuur en de rol die de culturele organisaties en de politiek hebben

Een visie op cultuur en die in en van Capelle aan den IJssel in het bijzonder

Cultuur

Cultuur gaat over mensen en hoe zij geacht worden met elkaar om te gaan. Dat kan betrekking hebben op de omgangsvormen die je in acht behoort te nemen in een gezin, in een gemeente, in een land of zelfs in een werelddeel. Het gaat dan in het algemeen over hoe je verondersteld wordt je te gedragen, te doen en niet te doen.

Als we over *kunst en cultuur* spreken, bedoelen we doorgaans niet het bovenstaande begrip *cultuur*, maar hebben we het over creatieve uitdrukkingsvormen uit heden of verleden. Ze zijn weliswaar op een of andere manier ingebed in het boven beschreven begrip cultuur, maar ze zijn er niet gelijk aan.

Kunst en Cultuur verrassen, inspireren, stimuleren, reflecteren, verdiepen, verrijken, ontspannen en activeren. Kunst en cultuur maken trots. Inwoners van een stad ontlenen die aan het feit dat ze wonen in een stad met een theater en met andere culturele mogelijkheden. Opvallend is hierbij dat het geen verschil uitmaakt of zij vaak gebruik maken van het cultuuraanbod of zelden. Het simpele feit dat het aanbod er is, bevordert dat mensen zich verbonden voelen met hun stad. Organisaties en bedrijven van kunst en cultuur dragen bij aan het DNA van de stad, onze stad: Capelle aan den IJssel.

Capelle aan den IJssel in de regio

Bedrijven trekken graag naar steden met historisch erfgoed, festivals en theaters. 'Kunst en cultuur zijn voor een stad niet de slagroom op de taart, ze zijn van cruciaal belang voor de aantrekkingskracht van een stad en de lokale economie. Het is een van de weinig bewezen effectieve manieren om met lokaal beleid de aantrekkingskracht van een stad te vergroten en de lokale economie te stimuleren¹.

Grote steden als Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht huisvesten veel professionele cultuurorganisaties, die door hun betekenis en hun omvang iconen zijn van de stad en de regio en vaak ook van het land. In Capelle is daarvan geen sprake, of slechts in zeer beperkte mate. Bovendien zijn er in Capelle slechts enkele culturele organisaties, die een professionele staf hebben; de meeste organisaties drijven voor het grootse gedeelte of helemaal op vrijwilligers.

De aangeduide verschillen dienen we bij het formuleren van ambities op cultureel gebied in het oog te houden. Dat geldt ook voor het feit dat Rotterdam ook op cultureel gebied aantrekkingskracht heeft op en dus betekenis heeft voor de inwoners van Capelle aan den IJssel. Aan de andere kant kan Capelle betekenis hebben voor de inwoners van omliggende gemeenten.

¹ Gerard Marlet, proefschrift "De aantrekkelijke stad", 2009.

Het culturele aanbod in Capelle aan den IJssel

In de gemeentelijke cultuurnota Kunst 'Kunst ontdekken, Kunst delen, Kunst beleven 2009-2012' wordt aangegeven welke uitingen van kunst en cultuur² er in Capelle aan den IJssel in 2009 waren. Dat aanbod is er nog steeds, zij het dat er enerzijds ernstig op bezuinigd is (vooral op de bibliotheek); er in 2015 een nieuwe bezuiniging op het muziekonderwijs bijkomt, terwijl er anderzijds een positieve ontwikkeling is op het gebied van het (jongeren)culturaanbod (Capslock).

De ambities van Capelle aan den IJssel

We noemen drie ambities die Capelle aan den IJssel op het gebied van kunst en cultuur volgens de cultuurraad moet hebben:

1. *Streef naar een cultureel rijke stad*

Een stad beschouwen we als een cultureel rijke stad als kunst en cultuur een integraal onderdeel vormen van het gemeentelijk beleid en dat uit de attitude van bestuurders blijkt. De gemeente stimuleert de deelname aan lokale kunst en cultuur en bij elk (voorgenomen) besluit, wordt de rol en de invloed ervan op kunst en cultuur in de gemeente zo transparant mogelijk weergegeven. Hoge subsidies voor culturele organisaties kunnen betekenen dat de stad zich cultureel rijk voelt, maar de subsidies zijn er geen voorwaarde voor. De ambitie om kunst en cultuur een levend onderdeel van het gemeentelijk beleid te maken en te houden, cultuur in de genen, in het DNA van gemeente, op te nemen, daar gaat het om. De overheid heeft daarbij een voorbeeldfunctie, maar niet als enige.

2. *Streef naar een cultureel ondernemende stad*

Betrek culturele organisaties bij het algemene beleid van de stad. Leg verbindingen tussen de economische en de culturele sector; stimuleer partnerships tussen organisaties en bedrijven³. Maar stimuleer ook het ondernemerschap bij culturele organisaties; bevorder de overdracht van kennis en kunde op economisch gebied in de bedrijvensector op culturele organisaties. Zorg er voor dat bewezen succes beloning verdient en dat jong en/of nieuw talent tijd nodig heeft om te rijpen, om zich te ontwikkelen. Handhaaf dus bestaande succesvolle evenementen⁴ en stimuleer nieuwe culturele evenementen, die bijdragen aan de levendigheid en ook de identiteit van de stad. Let daarbij in het bijzonder op initiatieven in delen van de culturele sector die in Capelle aan den IJssel er niet zijn, of slechts zeer beperkt. Verken met enige regelmaat de mogelijkheid, de kansen, hiervoor.

Kunst en cultuur brengen ook leven in de brouwerij. Vaak is er sprake van een combinatiebezoek

² Zie in bijlage 1 de beschrijving uit de cultuurnota 2009 -2012

³ Diederik van Dommelen (voorzitter VNO-NCW Regio West), o.a. op 2 december 2013 tijdens een van de Rotterdamse Cultuurdebatten in Arminius, Rotterdam.

⁴ Uit de bewoners enquête 2013 blijkt bijvoorbeeld dat Open Monumentendag en de winterkunstmarkt onder de evenementen zeer hoog scoren.

(film/theater/restaurant). In de bewonersenquête 2013 van de gemeente valt te lezen dat het bezoek aan uitgaansgelegenheden in Capelle is gestegen (van 26% in 2011 naar 29% in 2013).

3. *Streef naar een 'mensen"- stad*

Een cultureel rijke, cultureel ondernemende stad wordt gedragen door mensen, die trots zijn op hun stad. Werknemers van bedrijven en andere organisaties willen allereerst in onze stad hun aankopen doen en er recreëren, o.a. via het aanbod in kunst en cultuur. Inwoners die actief zijn in het culturele veld vinden een luisterend oor voor ideeën en suggesties voor nieuwe initiatieven, maar ook voor moeilijkheden waartegen zij aanlopen bij de realisering van hun ambitie in kunst en cultureel. Voor vrijwilligers die in de culturele sector actief zijn, zijn er faciliteiten.

In een cultureel rijke stad, die om mensen draait, wordt een transparante afweging gemaakt tussen kunst en cultuur voor de gehele stad en die voor een of meer wijken. En ook wordt rekening gehouden met de verschillen in levensfase⁵ die van invloed zijn op de behoefte aan kunst en cultuur in de stad.

Speerpunten uitgaande van de drie geformuleerde ambities

- Bevorder het neerhalen van eventuele "schotten" tussen de economische sector en de culturele sector. Ambtelijk zowel als bestuurlijk worden door de gemeente contacten tussen culturele en economische sector actief bevorderd. Investeer tijd en energie in netwerken tussen bedrijfsleven, cultuur en bestuur.
- Voer een actief communicatiebeleid op het gebied van kunst en cultuur; houdt bijvoorbeeld de digitale cultuurbalie in stand en onderzoek welke onbenutte mogelijkheden er nog ontwikkeld kunnen worden. Stimuleer dat op ontmoetingsplekken in de wijk ook het culturele element wordt opgenomen.
- Streef ernaar dat cultuur in het centrum goed zichtbaar is. Dat versterkt (de uitstraling van) het stadshart. Maak daarbij gebruik van de mogelijkheden die er zijn of zeer binnenkort zich voordoen om een centrale culturele ontmoetingsplek te creëren, namelijk door het gebouw van de bibliotheek aan den IJssel aan het Stadsplein of een gedeelte daarvan, als zodanig in richten. Clustering van zich daarvoor lenende culturele organisaties/functies op een centrale plaats, dat is het devies en zal de levendigheid van het stadshart bevorderen en daarmee de economische activiteit. Onderzoek bijvoorbeeld of Radio Capelle, bepaalde functies van de bibliotheek, de kunstuitleen, een algemeen informatiepunt over cultuur etc. erin ondergebracht kunnen worden⁶. De directe aanwezigheid van het Isala Theater zorgt daarbij voor een extra versterkend effect.

⁵ Zie ook Kunstminnend Nederland? Interesse en bezoek, drempels en ervaringen; SCPB, 2013.

⁶ Zie de analogie met het advies over de Openbare bibliotheken van de commissie Cohen 'Bibliotheek van de toekomst' januari 2014, blz. 16: De bibliotheek onderscheidt zich van andere ontmoetingsplekken door het toegankelijke, laagdrempelige en niet-commerciële karakter. Met deze fysieke bibliotheek biedt de bibliotheek meerwaarde op sociaal-cultureel vlak in stad, wijk en dorp, en draagt ze wezenlijk bij aan gemeenschapsvorming en cohesie.

- Zorg voor een bestendig beleid op het gebied van cultuureducatie; houdt de cultuurshock in stand en breidt die, waar mogelijk, uit.
- Wees alert op het behoud van voor Capelle belangrijke kunsthistorische gebouwen en plaatsen; cultiveer die⁷.
- Voer een actief, stimulerend huisvestigingsbeleid voor de culturele sector en breng in het beleid tot uitdrukking dat berekening van kostendekkende huisvestingsbedragen voor de meeste culturele organisaties een bedreiging vormen voor de uitoefenen van hun activiteiten.
- Zorg in subsidieregelingen dat er ruimte gecreëerd wordt voor de stimulering van nieuwe activiteiten van kunst en cultuur. Onderzoek of stimulering ook tot stand gebracht kan worden door de ontwikkeling van partnership tussen culturele organisaties en bedrijven die in Capelle gevestigd zijn.
- Ga in samenwerking met het culturele veld periodiek na welke onderdelen van kunst en cultuur in Capelle aan den IJssel ontbreken en waarvoor wel een markt zou zijn dan wel ontwikkeld kunnen worden.
- Breng wet- en regelgeving voor culturele evenementen en culturele organisaties terug tot een verantwoord minimum.
- Zie kunst en cultuur als instrument voor verbetering van stedelijke economie, vestigingsbeleid, onderwijs en sociale cohesie.

⁷ Uit de eerder genoemde bewonersenquête blijkt bijvoorbeeld een hoge waardering voor het Dief-en Duifhuisje en de enige met een stijging.